

Tekoälypohjaisten sovellusten käyttö Lappiassa

OHJE TEKÖÄLYPOHJAISTEN SOVELLUSTEN KÄYTÖSTÄ OPETUKSESSA JA OPPIMISESSA

Tässä ohjeessa **tekoälyllä** tarkoitetaan laajoihin kielimalleihin perustuvaa generatiivista tekoälyä ja **tekoälypohjaisilla sovelluksilla** generatiivista tekoälyä käyttäviä sovelluksia, kuten Chat GPT, DALL-E ja COPILOT. Tekoälystä puhutaan erityisesti opetuksen ja oppimisen yhteydessä usein **tukiälynä**, mikä ohjaa ajattelua oikeaan suuntaan – esimerkiksi Chat GPT on hyvä työkalu, mutta huono oman ajattelun korvaaja. Ohjetta päivitetään tarpeen mukaan tekoälytyökalujen kehittyessä ja silloin, kun Lappiassa tehdään päätöksiä esimerkiksi maksullisten tekoälytyökalujen käyttöönotosta.

HUOM! Verkossa julkisesti saatavilla oleviin tekoälypohjaisiin sovelluksiin, kuten Chat GPT, rekisteröityessä ei ole sallittua käyttää Lappian sähköpostiosoitetta. Näihin sovelluksiin ei saa syöttää mitään henkilötietoja eikä salassa pidettävää tietoa, kuten opiskelijoiden oppimistehtävä- tai tenttivastauksia.

Vastuullinen käyttö

Tekoälyn lukutaito, eli perusymmärrys tekoälysovelluksista ja esimerkiksi niiden vastuullisesta käytöstä, on yhä keskeisempi työelämätaito. On siis tärkeää, että opiskelijat oppivat ammatillisessa koulutuksessa paitsi hyödyntämään tekoälypohjaisia sovelluksia, myös arvioimaan kriittisesti, millaisissa tilanteissa tekoälyn käytöstä voi olla hyötyä tai haittaa, miten tekoälyä hyödynnetään tietoturvallisesti ja vastuullisesti ja mitä eettisiä haasteita tekoälysovellusten käyttöön liittyy. Lappiassa henkilöstöä ja opiskelijoita kannustetaan tutustumaan tekoälytyökaluihin ja hyödyntämään niitä mahdollisuuksien mukaan opetuksessa ja oppimisessa. Opettajien on hyvä havainnollistaa opiskelijoille, miten tekoälytyökaluja voi hyödyntää tarkoituksenmukaisesti ja tietoturvallisesti alan työtehtävissä ja esimerkiksi yhteisissä tutkinnon osissa.

Huomioitavaa

Opetusta suunniteltaessa on huomioitava, että

- **osaamisen osoittamisen** tehtävien tulee jatkossakin mitata **tutkinnon perusteiden mukaista osaamista, ei opiskelijan kykyä hyödyntää tekoälyä.**
- **opiskelijaa ei voida velvoittaa hyödyntämään maksullista tekoälypohjaista sovellusta, jos Lappia ei tätä sovellusta tarjoa käyttöön.**
- **Opettajan tulee ilmoittaa** opiskelijalle selkeästi ja ajoissa, onko tekoälytyökalujen hyödyntäminen tutkinnon osan, osa-alueen tai vastaavan opiskelussa ja niihin sisältyvissä oppimisaktiviteeteissa sallittua.
- **Opiskelija on aina itse vastuussa palauttamansa tekstin sisällöstä.** Tekoälyn suurena haasteena on, että se pystyy kirjoittamaan hyvin asiantuntevan kuuloista tekstiä, joka kuitenkin saattaa sisältää asiavirheitä tai jopa ristiriitaisuuksia. Kielimallia ei pidä koskaan käyttää tuottamaan lopullista tehtävä- tai opinnäytetyötekstiä tyhjältä pöydältä, eikä tällaista kielimallilla luotua tekstiä saa esittää opiskelijan omana tuotoksena. Kielimallia voi kuitenkin hyödyntää olemassa olevan tekstin muotoiluun tai ideoiden hakemiseen itse kirjoitettavalle tekstille.
- **Tekoäly ei ole tieteellinen lähde.** Opiskelijan tulee noudattaa hyvää tieteellistä kirjoittamiskäytäntöä ja viitata aina alkuperäiseen lähteeseen alan viitekäytäntöjen mukaisesti. Tekoälyn käyttö tulee ilmetä myös lähdeluettelossa.
- **Älä kopioi aineistoa oppimateriaaleista ChatGPT:hen tai muihin tekoälysovelluksiin, jotka käyttävät materiaalia kielimallien toteuttamiseen**
- **Ohjaa tekoälyä omin sanoin, älä toisten kirjoittamalla tekstillä.**

Pääsääntöisesti tekoälytyökalujen käyttö on tällä hetkellä **sallittu osaamisen hankkimisessa** (opiskelu, tiedon hankinta), ja **kielletty osaamisen osoittamisessa** (näyttö, kokeet). Jos opiskelijan epäillään hyödyntäneen tekoälysovelluksia osaamisen osoittamisessa ohjeiden vastaisesti, tapaus selvitetään normaalien vilppikäytänteiden mukaisesti.